

Vastgesteld verslag Stuurgroep Holwerd aan Zee d.d. 25 juni 2021

Aanwezig 25-06-2021:

- Klaas Fokkinga, gedeputeerde provincie Fryslân (voorzitter)
- ██████████, Provincie Fryslân (algemeen directeur/secretaris)
- ██████████, Stichting Holwerd aan Zee
- Jelle Boerema, Gemeente Noardeast-Fryslân (wethouder)
- ██████████, Wetterkip Fryslân (DB)
- ██████████, Vogelbescherming Nederland (directeur)
- ██████████, (LTO-noord)
- ██████████, onafhankelijk projectleider Holwerd aan Zee
- ██████████, Provincie Fryslân (manager opgave Wadden)
- ██████████, Provincie Fryslân (projectondersteuner en notulist)

Gasten:

- ██████████ (projectmanager) en ██████████ (ontwerpleider) van Arcadis

1. Opening en vaststellen van de agenda:

Gedeputeerde Fokkinga heet de aanwezigen van harte welkom. Speciaal welkom aan de gasten ██████████ en ██████████ van Arcadis.

De agenda wordt vastgesteld en afgesproken wordt voortaan afwisselend via Teams en fysiek te vergaderen, als de omstandigheden dat toelaten.

2. Stand van zaken voorkeursalternatief:

a. Presentatie Arcadis:

██████████ geeft een presentatie over het proces hoe is gekomen tot een voorstel voor een voorkeursalternatief (VKA). De presentatie is een tussenstap met aandachtspunten en handreikingen voor het voorlopig ontwerp en de SOK.

Er zijn drie varianten ontwikkeld, namelijk een variant met focus op natuur, een variant met focus op recreatie en een variant waar recreatie en natuur samen komen. Belangrijke randvoorwaarden voor het ontwerp zijn de waterveiligheid en de nautische veiligheid. Er zijn drie bouwstenen: de vormgeving/afmeting van de buitendijkse geul, de doorvaarbaarheid van de dijk en de vismigratie.

Geadviseerd wordt om de variant waar natuur en recreatie samenkomen (variant 2) uit te werken tot een voorlopig ontwerp. Deze variant gaat uit van de aanleg van een enkelstrooks vaargeul, de doorvaarbaarheid van de dijk door middel van een sluis met een dubbel waterkerende deur en een regelwerk in de dijk ten behoeve van de vismigratie. Bij deze variant kan 99% van de boten op de Waddenzee worden bediend.

██████████ geeft aan dat bij alle varianten de vergunbaarheid een belangrijk aandachtspunt is. Vanuit de Wet natuurbescherming en Ontgrondingenwet moet een goede onderbouwing (nut en noodzaak) en passende beoordeling komen.

Het ontwerp van HaZ vergt onderhoud (vooral baggeren). Uit de berekende sedimentatie gegevens blijkt dat er veel baggeraanwas is in het getijdemeer, dat niet meer vanzelf wegspoelt. Het eventueel verwerken van baggerspecie kan kansrijk zijn als er nuttige toepassingen/initiatieven zijn, die een vergoeding willen betalen voor de baggerspecie. Hier zijn echter veel aandachtspunten en kanttekeningen bij, zoals het proces van ontzilten van de baggerspecie, de tijd die daarvoor nodig is, het benodigde grondoppervlakte en de afstemming van vraag en

aanbod. Dit wordt nog verder uitgewerkt door Arcadis. De kosten van het baggeren zijn geraamd op:

- Variant 1: [REDACTED]
- Variant 2: [REDACTED]
- Variant 3: meer dan [REDACTED]

Bij alle drie voorgestelde varianten, is er sprake van complexe bouwconstructies (vooral het regelwerk), waar actief wordt ingegrepen op de natuur en natuurlijke processen. Dit betekent dat de wens om te bouwen met de natuur (Building with Nature) daarmee niet kan worden ingevuld.

Naar aanleiding van het grote baggerbezwaar geeft [REDACTED] aan dat een eerder onderzoek heeft uitgewezen dat er ook een effect is op de bestaande vaargeul naar Ameland; daar zou minder gebaggerd hoeven te worden, omdat die geul ook profiteert van de spoelstroom. Dit is Arcadis niet bekend; [REDACTED] gaat dit uitzoeken.

Het regelen van het vaarwegverkeer (bemensing sluis) is niet meegenomen in de beheer- en onderhoudskosten. Op basis van het voorlopig ontwerp wordt een SSK-kostenraming opgesteld, waarin ook de beheer- en onderhoudskosten worden meegenomen.

[REDACTED] vraagt aandacht voor de aanvoer van zoetwater. Krapte van zoetwater uit het IJsselmeer is bij Wetterskip Fryslân een groot punt van zorg. Er is ook water voor de burger en andere gebieden nodig. Arcadis doet onderzoek naar de zoetwaterbeschikbaarheid en zoetwateraanvoer naar Holwerd aan Zee. Hier is/ wordt Wetterskip Fryslân nauw bij betrokken.

Besluit:

- Het advies om variant 2 uit te werken tot een voorlopig ontwerp wordt unaniem overgenomen.
- Na het stuurgroep overleg van 25 juni 2021 zorgen dat RWS volledig aan boord komt. Vanuit bestuurdersrol RWS even bijpraten.

b. Mondelinge toelichting resultaten hydrologisch onderzoek:

[REDACTED] geeft een mondelinge toelichting op het onderzoek. Er is nog geen rapportage beschikbaar, maar op 7 juli worden de eerste resultaten gepresenteerd aan de boeren en burgers via een digitale informatiebijeenkomst. Tijdens het onderzoek zijn er ook diverse inloophmomenten geweest voor de boeren en burgers op het projectbureau in Holwerd.

Het grondwatermodel is opgezet door bureau Acacia Water in nauwe samenwerking met de werkgroep landbouw en de provinciaal- en Wetterskip hydroloog. Dit model is ook getoetst aan de werkelijkheid door middel van gegevens uit geplaatste peilbuizen. Voor het onderzoek is een drietal scenario's met dit model doorberekend:

1. een peil in het meer dat aansluit bij de Friese Boezem (-0,52m NAP)
2. een peil dat ongeveer gelijk is aan de huidige waterstand in het gebied (0m NAP)
3. een peil van +1m NAP.

Het werkelijke peil is nog onbekend, want dat is ook van de andere onderzoek afhankelijk. Wel kan worden gesteld dat hoe hoger het waterpeil in het meer, hoe groter de externe effecten zullen zijn.

In scenario 1 daalt de grondwaterstand iets. Dit heeft effect op de landbouw en voor de funderingen van woningen rondom de terp in Holwerd (grondwaterstand daalt). Er is een effect merkbaar tot ca. 300 meter vanaf het meer. Het tweede scenario heeft nauwelijks effect op de grondwaterstand. Het 3e scenario heeft wel effecten op de grondwaterstand en ook voor de zoutindringing in het gebied. Wel is de verwachting dat deze effecten beperkt blijven tot de percelen direct aangrenzend aan het getijdemeer. Dit heeft te maken met een kleilaag in de grond. Het getijdemeer gaat niet door deze kleilaag heen en daarom zijn de effecten van het meer beperkt. In scenario 3 is de verwachting dat ook in het dorp de grondwaterstand zal stijgen, wat mogelijk leidt tot water in de kruipruimtes. De uitkomsten van het onderzoek in het agrarisch gebied zijn conform verwachting. De effecten in het dorp rondom de terp vragen nog een nadere analyse om betekenis te geven aan de resultaten. De resultaten zijn niet conform verwachting en mogelijk worden de effecten overschat. Dit laatste vraagt ook voorzichtigheid in de communicatie.

De mitigerende maatregelen worden momenteel nog doorberekend. De verwachting is dat deze maatregelen de effecten grotendeels kunnen tegenhouden, maar niet volledig kunnen tegengaan. Misschien iets in het ontwerp wijzigen. De komende maanden wordt dit onderzocht.

Het hydrologisch onderzoek moet worden gezien als één van de onderzoeken om te komen tot een haalbaar ontwerp van Holwerd aan Zee. De resultaten van het onderzoek worden verwerkt in het voorlopig ontwerp. Als er schade is voor de boeren willen de boeren aan de voorkant weten bij wie ze kunnen aankloppen. In de SOK wordt opgenomen dat er aan een schadeplan wordt gewerkt. Anders krijg je een enorme deuk in je draagvlak.

3. Vaststellen concept verslag d.d. 31 mei 2021:

Er zijn geen opmerkingen.

Besluit:

- *Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.*

4. Ter besluitvorming:

a/b memo

Het advies wordt gegeven om hier zo snel mogelijk te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om een kettingruil te organiseren. hebben de wens om de ruiling in 1x uit te voeren inclusief ook fase 3.

Het onderwerp ligt zeer gevoelig en er mogen geen valse verwachtingen gewekt worden. In de vorige grondaankoop is ook grond gekocht die niet onder het plan ligt. Dit meenemen in de kettingruil en anders kijken of dit gebruikt kan worden voor de eventuele Kleirijperij.

Besluit:

- *Het advies wordt conform voorstel aangenomen.*

5. Ter informatie:

a.: Trecxs:

N.a.v. de spelregels zilte teelt wordt opgemerkt dat in september 2021 in Provinciale Staten de Landbouwagonde wordt behandeld. Vanuit de Provincie Fryslân wordt opdracht gegeven voor een kenniscentrum verzilting. Niet specifiek zilte teelt, maar er staat actie op. Het Trecxs overzicht wordt voor kennisgeving aangenomen.

b.: Concept Nieuwsbrief:

De nieuwsbrief wordt voor kennisgeving aangenomen.

6. Uitwerking advies Roobeek:

Het huiswerk wordt nog niet gedeeld. Daar is het nog te vroeg voor. De deelnemers zijn nog zoekende. LTO kon niet komen. Het is wel de bedoeling dat het advies breed wordt opgezet.

Samenvatting reflectie door :

- De deelnemende partijen hebben allemaal verantwoording af te leggen naar hun eigen bestuur en bestuurslaag. Elke partij heeft zijn eigen beeld daarbij qua taak vanuit zijn eigen achtergrond. In de gesprekken loop je dan langs elkaar heen en snap je elkaar niet. Dit moet beter uitgeschreven worden, net zoals het infra deel. Ieders belang moet helder zijn.
- Gemeente heeft primaat als het gaat om het thema leefbaarheid.
- Bij de invulling van een SOK moet de focus op fase 2 liggen.
- Helderheid in EBO krijgen. Zie ook punt 7.
- Stuurgroep handhaven met een onafhankelijke voorzitter. De onafhankelijke voorzitter van de Stuurgroep rapporteert in Stuurgroep en voor nu aan het Kernteam.
- Lobby niet inzetten via de overheden, maar via de Vogelbescherming en de Stichting.
- Het Kernteam versterken met een jurist en een controller. Dit opnemen in het organogram in een andere positie en onder een andere naam.
- Een programmaplan maken en de plekken in een tijdspad weergeven om te komen tot een SOK met de focus op fase 2.
- Financiële ondersteuning van de Stichting kan niet meer, zoals dat tot nu toe ging.
- Taak anders invullen. doet het er nu bij.

- Toezicht op geld ophalen.
- Conceptadvies Roobeek als bespreekpunt agenderen voor het Stuurgroep overleg van oktober.

7. Rondvraag en Sluiting:

█ merkt op dat er een uitvraag voor een Landschappelijk Ontwerp is opgesteld maar het de vraag is of dat vanwege de tijdsdruk en het op te stellen Masterplan voor het dorp nu in gang kan worden gezet. In het Kernteam werd daarover verschillend gedacht. █ geeft aan dat er niet gewacht hoeft te worden op het Masterplan. De stuurgroep geeft aan dat wanneer dat kan, met de landschappelijke inpassing van start kan worden gegaan.

Gedeputeerde Fokkinga bedankt eenieder voor zijn/ haar inbreng en aanwezigheid. Alvast een heel fijn weekend en tot na de zomervakantie.